

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (تعادل و تراجیح)

شروط تعارض ۱

جلسه ۴۰۱

استاد شفیعی

شروط تعارض:

تنافی بین دلیلین (تعارض) منوط به هفت شرط است:

شرط اول: هر دو دلیل، یا یکی از آن دو، قطعی نباشد زیرا

۱. قطعی بودن یکی، مستلزم کذب دیگری است. و آنکه قطعی است مسلماً همان مقدم می‌شود. لذا

نوبت به تعارض نمی‌رسد.

۲. قطع به دو دلیل متنافی، محال است، نمی‌شود هم قطع بوجوب صلاه جمعه داشته باشیم و هم قطع

به حرمتش.

شرط دوم: ظن فعلی برای حجیت هر دو معتبر نباشد، زیرا امکان ندارد که به هر دو، ظن فعلی حاصل

نمود، لذا اگر برای حجیت دلیلی ظن فعلی معتبر باشد، دو دلیل متعارض از آنجایی که نمی‌شود به هر دو

ظن فعلی داشت، از تعارض خارج می‌شود (به هر کدام ظن فعلی باشد، همان حجت است و دیگری

اصلاً حجت نیست تا نوبت به تعارض برسد).

شرط سوم: وجود تنافی در مدلول دو دلیل.

دلیل اول: اکرم العلماء = مدلول دلیل: وجوب اکرام جمیع علماء.

دلیل دوم: لا تکرم العلماء = مدلول دلیل: حرمت اکرام جمیع علماء.

دو دلیل با هم تعارض دارد، زیرا مدلول آن دو با هم تنافی دارد، و یکدیگر را تکذیب می‌کنند.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

ضابطه تعارض

ضابطه تعارض امتناع اجتماع مدلولین است در ظرف مناسبتش، دو تا مدلول در وعاء مناسب با یکدیگر جمع نمی‌شوند مثلاً موقعیت مناسب نماز جمعه و نماز ظهر، ظهر جمعه است در ظهر جمعه (در حالی که در ظهر جمعه، یقیناً دو نماز واجب نیست) این دو مدلول با یکدیگر جمع نمی‌شوند.

ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv